

Memòria d'activitats 2010

ÍNDEX

04	Presentació
05	Objectius i activitats
06	Consell Assessor
07	Equip de treball
08	Àrees de treball
09	Docència i professorat
11	Principals publicacions
12	L'Escola a la xarxa
14	Programa de Conflictes i Construcció de Pau
21	Programa de Processos de Pau
26	Programa de Rehabilitació Postbèlica
28	Programa de Drets Humans
32	Programa d'Educació per la Pau
38	Programa d'Arts i Pau
40	Ingressos i despeses 2010

Presentació

El 2010 ha estat un any de novetats a l'Escola de Cultura de Pau (ECP), tant pel que fa a la seva dinàmica interna com externa. A començaments d'any es va procedir al nomenament d'un **Consell Assessor** format per 27 persones d'onze països, que no només ens dona una projecció internacional sinó que ens ajuda a millorar les nostres activitats. També es va procedir al nomenament d'un **sotsdirector**, càrrec que ha assumit Jordi Urgell, investigador del Programa de Conflictes i Construcció de Pau. De la mateixa manera, al començar l'any es va aprovar el **Pla Estratègic 2010-2012**, que conté les orientacions i les línies estratègiques del que ha de ser la nostra actuació en aquest període, tant en l'àmbit de la recerca com en el de la docència, sensibilització i intervenció en projectes de construcció de pau. També ha continuat el procés d'integració de l'ECP a l'Institut Català Internacional per la Pau (**ICIP**), que ha de completar-se al llarg del 2011.

Des de mitjans d'any disposem d'un nou producte divulgatiu, el **Butlletí de l'ECP**, de periodicitat mensual, on es recullen les principals activitats a desenvolupar o realitzades i les publicacions del mes en qüestió, i que serveix per difondre la feina que es fa des de l'ECP. Com altres anys, hem editat els dos **anuaris** de referència, l'*Informe Alerta* i l'*Anuari de Processos de Pau*, i s'han publicat diversos **llibres** sobre responsabilitat social de les empreses en contextos de conflicte, sobre el procés de pau al País Basc i sobre els processos de pau, com a mostra de les tasques de recerca dutes a terme des dels diferents programes.

Pel que fa al **finançament**, hem comptat amb el suport de la Generalitat de Catalunya, a través de l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans i de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. Així mateix, s'ha rebut suport econòmic del Reial Ministeri d'Afers Exteriors de Noruega i de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament.

En referència a la **docència**, s'ha dut a terme l'onzena edició de la Diplomatura de Postgrau de Cultura de Pau, amb 52 persones inscrites, de les quals la meitat són estrangeres, i s'han ofert les dues assignatures de lliure elecció (Educar per la pau i en el conflicte i Cultura de pau i gestió de conflictes), a més d'altres activitats docents, dins i fora del Campus.

Finalment, cal remarcar l'esforç per consolidar la **projecció internacional** de l'ECP, que s'ha traduït en la incorporació de l'Escola a algunes organitzacions internacionals, reunions amb persones de centres de referència, trobades amb organismes governamentals de diferents països, assistència a congressos, conferències a l'exterior i divulgació de les nostres publicacions arreu del món.

Vicenç Fisas
Director

Objectius i activitats

L'Escola de Cultura de Pau es va crear el 1999 amb el propòsit d'organitzar activitats acadèmiques, de recerca i d'intervenció relacionades amb la cultura de pau, l'anàlisi, la prevenció i la transformació de conflictes, l'educació per la pau, el desarmament i la promoció dels drets humans.

L'Escola està finançada principalment pel Govern de Catalunya, a través de l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans i de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. També rep el suport de l'Agència Espanyola de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID), l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP), el Ministeri d'Afers Exteriors de Noruega, ajuntaments, fundacions i altres entitats. Està dirigida per Vicenç Fisas, que és també el titular de la Càtedra UNESCO sobre Pau i Drets Humans de la Universitat Autònoma de Barcelona.

D'acord amb aquesta missió i objectius, l'Escola centra el seu treball en els àmbits d'actuació següents:

- **Intervenció en conflictes**, per facilitar el diàleg entre els actors.
- Activitats acadèmiques com la **Diplomatura de Postgrau de Cultura de Pau** i les **assignatures de lliure elecció** Cultura de pau i gestió de conflictes i Educar per la pau i en el conflicte.
- Iniciatives de **sensibilització** sobre cultura de pau en la societat civil catalana i espanyola a través de diferents activitats educatives i formatives.
- Anàlisi i seguiment diari de la conjuntura internacional en matèria de **conflictes armats, situacions de tensió, crisis humanitàries i gènere** (Programa de Conflictes i Construcció de Pau).
- Seguiment i anàlisi dels diferents països amb **processos de pau** o negociacions formalitzades, i d'aquells països amb negociacions en fase exploratòria (Programa de Processos de Pau).
- Seguiment i anàlisi de la **construcció de pau en contextos postbèlics** (Programa de Rehabilitació Postbèlica).
- Seguiment de la conjuntura internacional en matèria de **drets humans** i, especialment, dels mecanismes de **justícia transicional**, la responsabilitat social de les empreses i la incidència de les transnacionals en contextos conflictius (Programa de Drets Humans).
- Promoció i desenvolupament del coneixement, dels valors i de les capacitats de **l'educació per la pau** (Programa d'Educació per la Pau).
- Anàlisi de la **contribució de les arts**, especialment de la música, a la **construcció de pau** (Programa d'Arts i Pau).

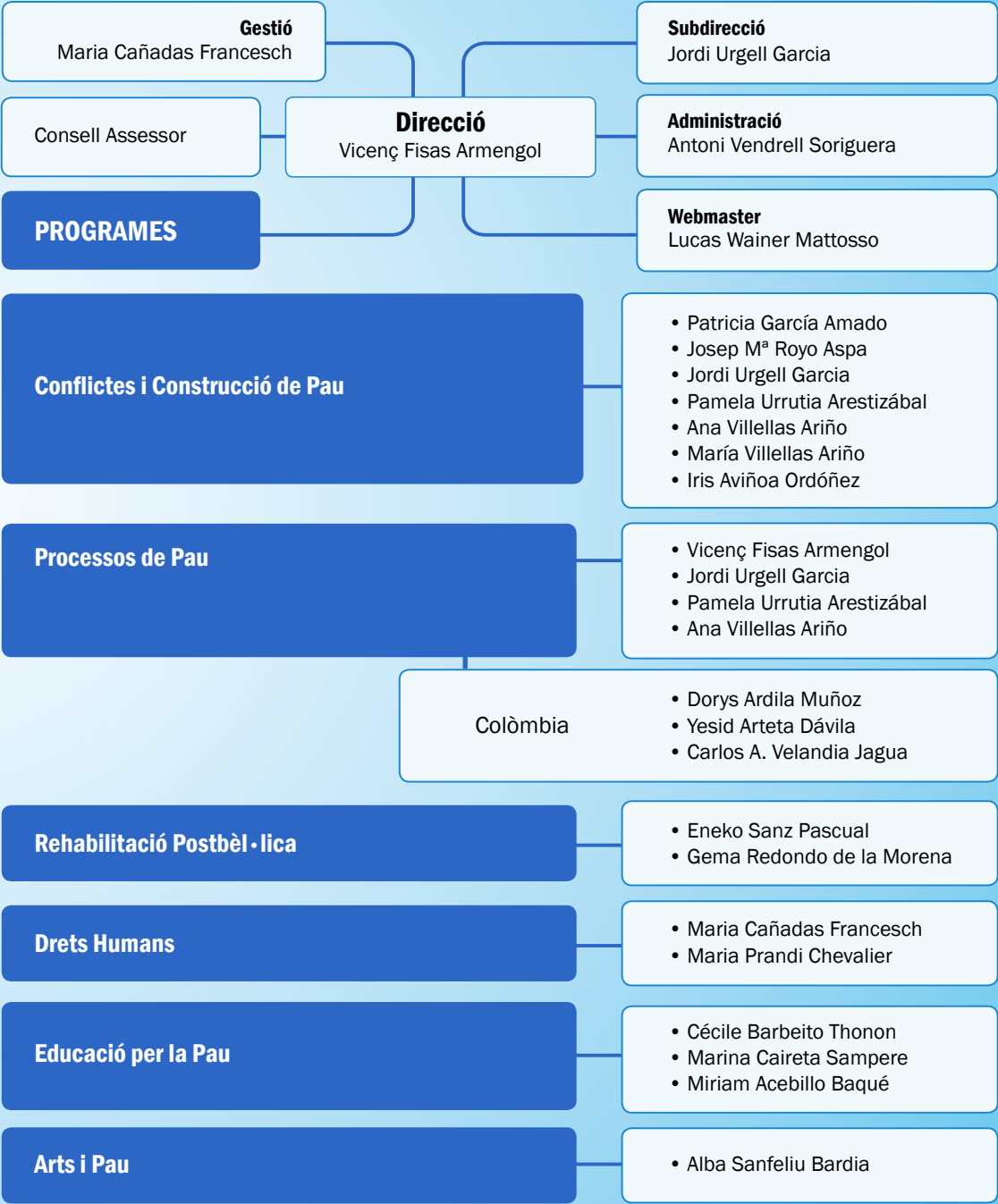

Consell Assessor

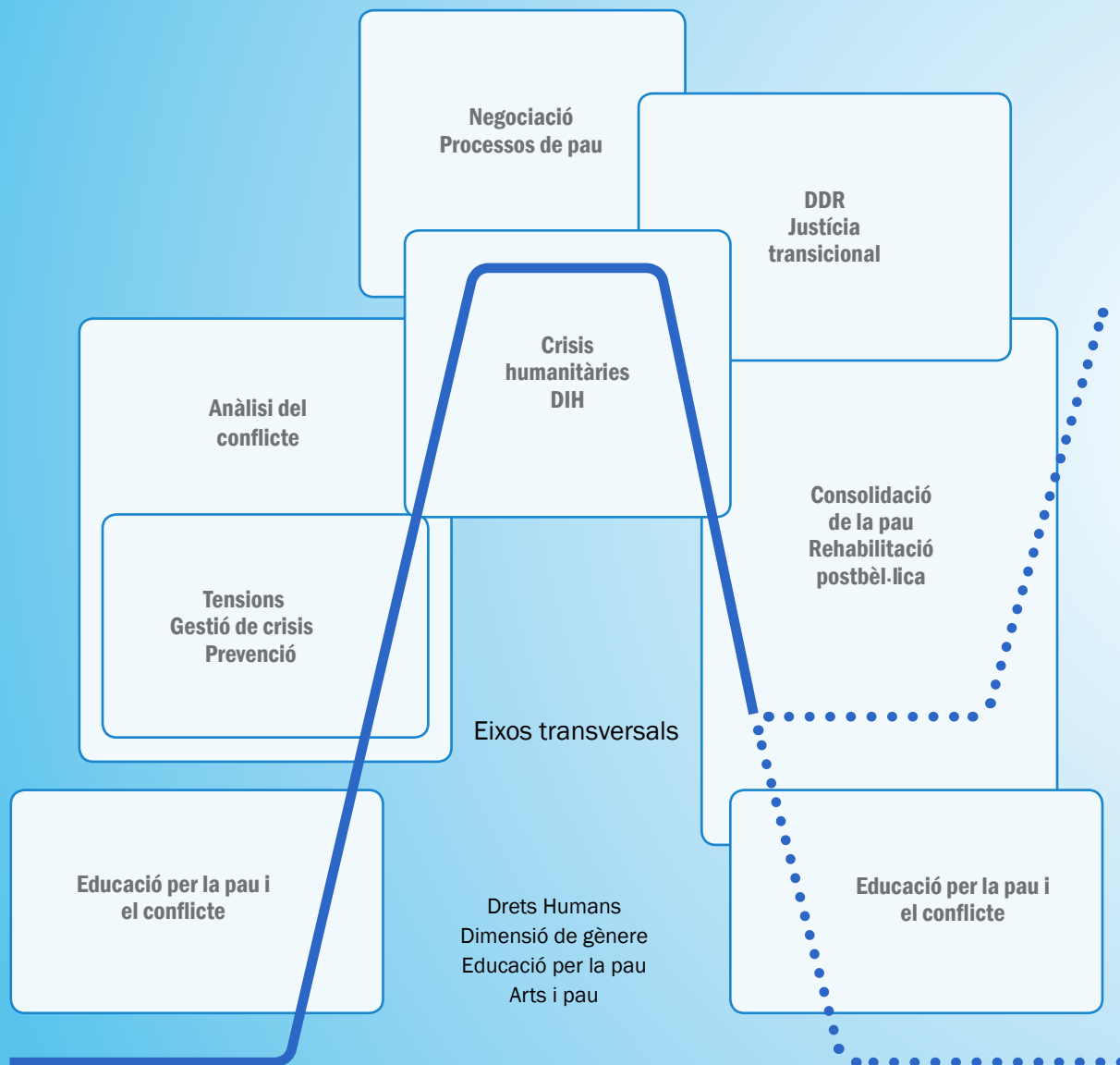
Mariano Aguirre (Norwegian Peacebuilding Center)
Sanam Anderlini (MIT Center for International Studies)
Christine Bell (Transitional Justice Institute, University of Ulster)
Paco Cascón (Educador per la pau)
Cynthia Cockburn (Women in Black against War i City University of London)
Roberta Cohen (Brookings Institution)
Adela Cortina (Universitat de València)
John Darby (Kroc Institute for International Peace Studies, University of Notre Dame)
Ed García (International Alert)
Pablo de Greiff (International Center for Transitional Justice)
Astrid N. Heiberg (Expresidenta de la International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies)
John Paul Lederach (Kroc Institute for International Peace Studies, University of Notre Dame)
James Lemoyne (Center for Humanitarian Dialogue i antic enviat especial del secretari general de l'ONU)
Carmen Magallón (Seminario de Investigación para la Paz)
Vicent Martínez Guzmán (Càtedra Unesco de Filosofia de la Pau, Universitat Jaume I de Castelló)
Federico Mayor Zaragoza (Fundación Cultura de Paz)
Manuela Mesa (Centro de Educación e Investigación para la Paz)
Jenny Pearce (Department of Peace Studies, University of Bradford)
Adolfo Pérez Esquivel (Premio Nobel de la Paz)
Augusto Ramírez Ocampo (Instituto de Derechos Humanos, Universidad Javeriana)
Michael Renner (Worldwatch Institute)
Itziar Ruiz-Giménez (Universidad Autónoma de Madrid)
Mohamed Sahnoun (Caux Forum for Human Security i antic Enviat Especial del Secretari General de l'ONU)
Josep M. Tortosa (Universitat d'Alacant)
Peter Wallensteen (Department of Peace and Conflict Research, Uppsala University)
Cora Weiss (International Peace Bureau)

Equip i estructura

(gener del 2011)

Àrees de treball

Docència i professorat

L'Escola de Cultura de Pau duu a terme la seva activitat docent a través de cursos, tallers i seminaris, dins i fora de la UAB. Durant l'any 2010, s'ha organitzat, entre d'altres, l'onzena edició de la Diplomatura de Postgrau de Cultura de Pau, en la qual s'han format fins a la data 650 persones.

La Diplomatura, de 230 hores lectives i amb una mitjana de 60 alumnes per curs, ha comptat amb la participació d'experts i acadèmics de reconegut prestigi.

Des del curs 2009-2010, la Diplomatura de Cultura de Pau s'ha adaptat als estàndars de l'Espai Europeu d'Educació Superior.

- **Mariano Aguirre** (Norwegian Peacebuilding Centre)
- **Dorys Ardila** (ECP-UAB)
- **Pedro Arrojo** (Universidad de Zaragoza)
- **Yesid Arteta** (ECP-UAB)
- **Cecile Barbeito** (ECP-UAB)
- **Marina Caireta** (ECP-UAB)
- **Rosa M. Calaf** (Periodista)
- **Paco Cascón** (Seminari d'Educació per la Pau)
- **Vicenç Fisas** (ECP-UAB)
- **Edmundo García** (International Alert)
- **Patricia García** (ECP-UAB)
- **Kristian Herbolzheimer** (Conciliation Resources)
- **Pedro Ibarra** (Universidad del País Vasco)
- **Lupicinio Iñiguez** (UAB)
- **Maria Jesús Izquierdo** (UAB)
- **John Paul Lederach** (University of Notre Dame)
- **James Lemoyne** (Center for Humanitarian Dialogue)
- **Carmen Magallón** (Seminario de Investigación para la Paz)
- **Jean Paul Marthoz** (Instituto Europeo sobre Paz y Seguridad)
- **Carlos Martín Beristain** (Universidad del País Vasco)
- **Vicent Martínez Guzmán** (Universitat Jaume I)
- **Beatriu Massià** (Tamaia)
- **Manuela Mesa** (Centro de Educación e Investigación para la Paz)
- **Maria Prandi** (ECP-UAB)
- **Gema Redondo** (ECP-UAB)
- **Josep Maria Royo** (ECP-UAB)
- **Itziar Ruíz Giménez** (Universidad Autónoma de Madrid)
- **Alba Sanfeliu** (ECP-UAB)
- **Eneko Sanz** (ECP-UAB)
- **Antoni Segura** (Universitat de Barcelona)
- **Josep M. Tortosa** (Universitat d'Alacant)
- **Jordi Urgell** (ECP-UAB)
- **Pamela Urrutia** (ECP-UAB)
- **Hernando Valencia** (Universidad Carlos III de Madrid)
- **Carlos A. Velandia** (ECP-UAB)
- **Santiago Vidal** (Magistrat)
- **Ana Villellas** (ECP-UAB)
- **Maria Villellas** (ECP-UAB)

Xarxes i centres nacionals i internacionals

Xarxes a les que pertany l'Escola:

International Peace Research Association (IPRA)
International Peace Bureau (IPB)
Asociación Española de Investigación para la Paz (AIPAZ)
ASEM Education Hub for Peace and Conflict Studies (ASEF, Singapur)

Centres nacionals i internacionals de recerca amb els quals col·labora l'Escola:

Center for Conflict Resolution, Columbia University (Nova York, Estats Units)
HD Centre for Humanitarian Dialogue (Ginebra, Suïssa)
Conciliation Resources (Londres, Regne Unit)
Department of Peace Studies, Bradford University (Bradford, Regne Unit)
Institut d'Innovació Social, ESADE (Barcelona)
Centre for Conflict, Development and Peacebuilding, The Graduate Institute (Ginebra, Suïssa)

Universidad de los Andes (Bogotà, Colòmbia)
Fundación Ideas para la Paz (Bogotà, Colòmbia)
Swisspeace (Berna, Suïza)
International Alert (Londres, Regne Unit)
Geneva Call (Ginebra, Suïssa)
Kroc Institute for International Peace Studies, University of Notre Dame (Notre Dame, Estats Units)
Norwegian Peacebuilding Centre (Oslo, Noruega)
Uppsala University (Uppsala, Suècia)
Indepaz (Bogotà, Colòmbia)

Principals publicacions

Anuari de Processos de Pau 2010 (en castellà i anglès)

Aquest anuari analitza els processos de negociació que han tingut lloc en el món al llarg de l'any 2010.

ISBN: 978-84-9888-218-6 (Icaria Editorial)

Informe Alerta! 2010 (en castellà, anglès i català)

Alerta! 2010 Informe sobre conflictes, drets humans i construcció de pau és un estudi que sintetitza l'estat del món al finalitzar l'any a partir de l'anàlisi de 20 indicadors agrupats en cinc grans apartats: conflictivitat i construcció de pau, crisis humanitàries, desarmament, drets humans i justícia transicional, i gènere.

ISBN: 978-84-9888-217-9 (Icaria Editorial)

¡Alto el fuego! Manual de procesos de paz

(en castellà, anglès i turc)

Aquest llibre explica, de forma didàctica, el funcionament i els reptes dels processos de pau.

ISBN: 978-84-9888-266-7 (Icaria Editorial)

¿Llegó la hora? Promesas de paz para el País Vasco

Aquest volum recull les propostes que, al llarg dels darrers anys, han sorgit en la societat basca per assolir la pau.

ISBN: 978-84-9888-294-0 (Icaria Editorial)

La RSE en contextos de conflicto y postconflicto: de la gestión del riesgo a la creación de valor

Avui dia són moltes les empreses que han incorporat polítiques de drets humans a les seves estratègies de Responsabilitat Social Empresarial (RSE). Tanmateix, encara són poques les que tenen en compte l'especificitat d'operar en contextos de conflicte o de reconstrucció postbèlica.

ISBN: 978-84-614-4160-0

Quaderns de Construcció de Pau

El proceso de paz en Colombia.

núm.17. Novembre del 2010.

El proceso de paz en el País Vasco.

núm.16. Setembre del 2010.

La violencia sexual como arma de guerra.

núm.15. Setembre del 2010.

Procesos de paz comparados.

núm.14. Abril del 2010.

Hanoi is closer than Delhi. Conflict analysis and peacebuilding dilemmas in North East India and South East Asia from a comparative perspective.

núm.13. Març del 2010.

Introducción a los procesos de paz.

núm.12. Febrer del 2010.

L'Escola a la xarxa

Durant l'any 2010, l'Escola va consolidar la seva presència a la xarxa amb més de 110.000 visites i 2,4 milions d'accessos. També ha incorporat les següents novetats i recursos a la web.

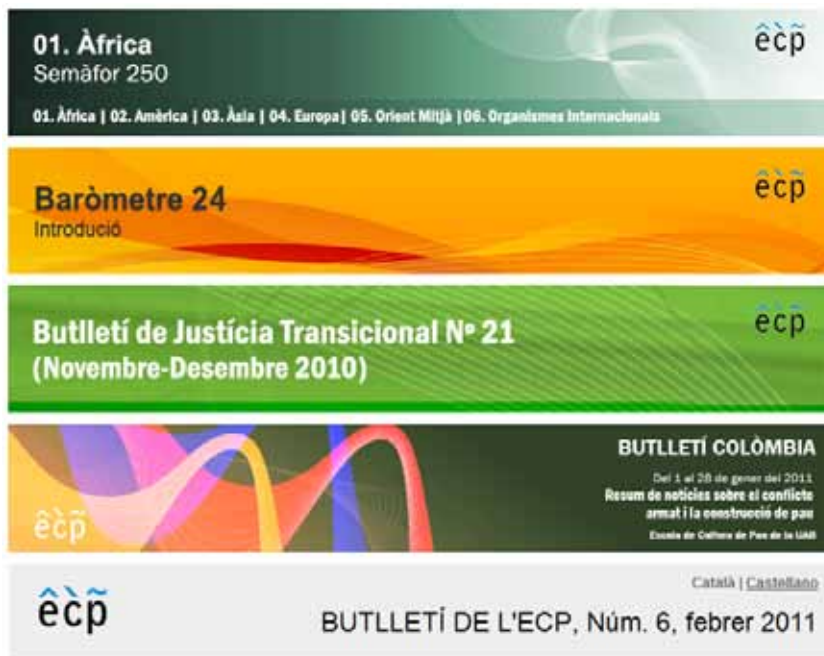
El Programa de Rehabilitació Postbèlica ha posat en marxa **«Postbèlica»**, una plataforma per a l'intercanvi d'informació, la reflexió i el debat sobre la construcció de pau i el postconflicte. L'objectiu d'aquesta xarxa és afavorir la interlocució entre la comunitat acadèmica, l'administració pública i el tercer sector.

Per la seva banda, el Programa de Conflictes i Construcció de Pau ha ampliat durant l'any 2010 la **Base de Dades de Conflictes i Construcció de Pau**, accessible en línia, amb informació sobre quaranta situacions de tensió d'alta i mitja intensitat actives actualment arreu del món. La base de dades inclou informació relativa als orígens d'aquestes tensions i la seva evolució, els principals actors involucrats i la tipologia i la intensitat de la tensió, a més de dades bàsiques sobre els països en els quals es produeixen.

Finalment, el Programa de Drets Humans ha posat en marxa un **blog** anomenat **'Los derechos humanos desde la ECP'**, en què es recull l'actualitat dels drets humans al món. Aquest blog té com a objectiu proporcionar informació contrastada i actualitzada sobre temàtiques relacionades amb els drets humans i el DIH.

La web de l'ECP està disponible en català, castellà i anglès, i conté els textos complets de tots els documents i publicacions de l'Escola. Així mateix, permet accedir a un arxiu en línia de notícies sobre els conflictes armats amb més de 50.000 entrades.

Butlletins periòdics

Durant el 2010 es van publicar diversos butlletins periòdics, entre els quals hi havia el nou *Butlletí de l'ECP*, que recull les activitats que mensualment duu a terme l'Escola.

L'Escola als mitjans de comunicació

Alguns dels mitjans de comunicació en els quals l'Escola ha estat present durant el 2010 són:

- TV3, Canal 33 (Programa Latituds), TVE, TV Badalona.

Catalunya Ràdio, Catalunya Informació, COM Ràdio, Ràdio 4, Radio 5, RNE, Cadena SER, Radio France International, Radio Autonómica de Galicia, Radio Euskadi, Ràdio Sabadell, Ràdio Ciutat de Badalona, Ràdio Cerdanyola, Ràdio Hospitalet, Ràdio Estel, EFE, Europa Press, Agència Catalana de Notícies, Vilaweb, Presse Text, Relief web, Afriquejet, UPI, Pressemittelungen, Asia red, Público, Ara, ADN, Diari de Terrassa, revista Presència (Avui/El Punt), Canal Sur, Canal Solidari, revista L'Autònoma, revista Pueblos, Radio France Internationale, Periodismo Humano, El Tiempo (Bogotà), Caracol Radio (Bogotà), Noticias CCN-Col, El País Vallenato, El Pilón (Valledupar,

Colòmbia), O Estado de Sao Paulo (Brasil), La Prensa (Bolívia), 24 de novembre, Canal 9 ATV (Bolívia), Revista Música y Educación, Eufonia, El Setmanari, l'informatiu de les comarques centrals, revista Extraclase, Brasil.

També es realitza una col·laboració mensual amb el programa *Tots x Tots* de COM Ràdio, *La Galería* de Radio Euskadi i Ràdio Estel.

PROGRAMA DE CONFLICTES I CONSTRUCCIÓ DE PAU

El Programa de Conflictes i Construcció de Pau és un equip encarregat de realitzar un seguiment i anàlisi en matèria de conflictes armats, situacions de tensió, crisis humanitàries, gènere i construcció de pau. El Programa analitza tots els conflictes armats i situacions de tensió que tenen lloc a l'Àfrica, Àsia, Amèrica, Europa i l'Orient Mitjà.

Activitats més destacades

El Programa ha ampliat durant l'any 2010 la **Base de Dades de Conflictes i Construcció de Pau**, accessible en línia, amb informació sobre quaranta situacions de tensió d'alta i mitja intensitat actives actualment arreu del món. La base de dades inclou informació relativa als orígens d'aquestes tensions i la seva evolució, els principals actors involucrats, tipologia i intensitat de la tensió, com també dades bàsiques sobre els països en els quals es produeixen. Aquesta base de dades s'actualitza de manera periòdica amb informació sobre l'evolució de cada context. A més, permet accedir a un arxiu en línia de notícies sobre conflictivitat amb més de 50.000 entrades. La informació està disponible en castellà i anglès. La base de dades també inclou informació actualitzada sobre la trentena de conflictes armats actius actualment i sobre la dimensió de gènere de cada conflicte.

D'altra banda, el Programa ha elaborat un anuari sobre conflictes, drets humans i construcció de pau i publicacions periòdiques seguint les línies temàtiques i geogràfiques d'investigació del programa. També ha publicat informes i articles, ha impartit conferències i cursos i ha realitzat recerques sobre el terreny. Així mateix, l'equip ha participat en activitats de sensibilització i ha dut a terme tasques de consultoria sobre conflictivitat armada i construcció de pau.

1. Treballs de recerca sobre el terreny

Durant l'any 2010 s'han realitzat les següents investigacions sobre el terreny:

- Investigació sobre la situació de conflictivitat i els reptes per a una resolució pacífica del conflicte kurd a Turquia. Novembre del 2010. Ana Villellas Ariño.
- Investigació sobre la situació de conflictivitat i les iniciatives de construcció de pau a Somàlia, dinàmiques geopolítiques a la Banya d'Àfrica, situació política interna a Djibouti i operació de pirateria a l'Oceà Índic. Novembre del 2010. Josep Maria Royo Aspa.

- Investigació sobre la situació de conflictivitat i les perspectives del procés de pau en el cas d'Israel-Palestina. Novembre del 2010. Pamela Urrutia Arestizábal.

2. Publicacions

a) Publicacions periòdiques

El Programa elabora una sèrie de publicacions periòdiques, que analitzen la situació global en matèria de conflictes i construcció de pau, incloent-hi la dimensió de drets humans, humanitària i de gènere. El desembre del 2010, les llistes de distribució electrònica de les publicacions del programa tenien més de 3.000 subscriptors.

• **Alerta 2010! Informe sobre conflictes, drets humans i construcció de pau (castellà, català i anglès)**

Anuari que analitza l'estat del món quan acaba l'any en relació amb els conflictes i la construcció de pau a partir de l'anàlisi de diversos indicadors. Per fer l'informe s'utilitzen 10 indicadors, agrupats en sis apartats temàtics: conflictes armats, tensions, processos de pau, crisis humanitàries, drets humans i justícia transicional, i dimensió de gènere en la construcció de pau. *Alerta 2010!* s'ha editat en castellà, català i anglès i s'ha publicat a l'editorial Icaria. Així mateix, la publicació està disponible en versió electrònica a la pàgina web de l'Escola de Cultura de Pau.

• **Baròmetre (núm. 22, 23 i 24; en castellà i català)**

Informe trimestral editat en castellà i català que analitza els fets ocorreguts al món al llarg de cada trimestre mitjançant cinc apartats (conflictes armats, tensions, processos de pau, crisis humanitàries i gènere i construcció de pau), i que actualitza les dades de la publicació anual *Alerta!*. Aquest informe es pot consultar a la pàgina web de l'Escola de Cultura de Pau.

• **Semàfor (núm. 236 al 249; en castellà)**

Semàfor és una publicació electrònica mensual en llengua castellana que es realitza a partir del seguiment diari de notícies d'arreu del món referents als àmbits de treball del Programa. Els titulars destacats de la

publicació es tradueixen al català i a l'anglès. Així mateix, tota la informació s'incorpora a un arxiu en línia, que actualment disposa de més de 50.000 entrades. Aquest arxiu s'elabora a través del seguiment diari i l'anàlisi de la conjuntura internacional a partir de la informació facilitada per diversos motors de cerca i per més d'un centenar de fonts, incloent-hi les Nacions Unides, organismes internacionals, centres de recerca, mitjans de comunicació internacionals i locals, i ONG.

b) Informes i articles

García Amado, Patricia. "Referèndum: l'última etapa del somni d'autodeterminació del sud" a *Sudan del Sud, independència amb interrogants*. Dossier Punt de Mira núm. 1. MónDivers. Gener del 2011 (pendent de publicació).

Royo Aspa, Josep Maria. *La guerra de RD Congo, más allá de sus recursos*. Quaderns de Construcció de Pau núm. 11. Bellaterra: Escola de Cultura de Pau. 2010.

— "La internacionalización de los conflictos armados en África: El caso de la República Democrática del Congo", a l'*Anuario CEIPAZ 2010-2011, Balance de una década de paz y conflictos: tensiones y retos en el sistema internacional*. CEIPAZ. Madrid: Icaria. 2010.

— "Somalia: Lecciones del pasado y experiencias para un futuro en paz". Recull de Ponències del I Congreso Internacional África-Occidente. Huelva: Federación Europea de Cooperación Norte-Sur. 2010.

— "La economía de los grupos armados y sus relaciones con la población refugiada", Revista *Migraciones Forzadas* núm. 37. Universitat d'Alacant/Oxford University. Març del 2011 (pendent de publicació).

Urgell García, Jordi i Villellas Ariño, María. *Hanoi is closer than Delhi. Conflict analysis and peacebuilding dilemmas in North East India and South East Asia from a comparative perspective*. Quaderns de Construcció de Pau núm. 13. Bellaterra: Escola de Cultura de Pau. 2010.

— "Cinco claves para comprender la conflictividad en el nordeste de la India" Revista *CIDOB d'Afers Internacionals* núm. 89-90. *Asia en desarrollo*:

PROGRAMA DE CONFLICTES I CONSTRUCCIÓ DE PAU

escenarios de riesgos y oportunidades. Barcelona: CIDOB. 2010.

Urgell García, Jordi. “The Esquipulas Agreement Revisited: Lessons from the Central American Peace Processes 20 Years Later”, a Alvintzi, P. i Eder, H. *Crisis Management*, Nova Science. 2010.

— “Conflictos armados y tensiones políticas en el sudeste asiático”, Recull de Ponències de la XXIV Edició Universitat Internacional de la Pau (pendent de publicació).

— “Informal regional diplomacy: the Esquipulas Process” a Ramsbotham, A. and Zartman, W. I, *Paix Sains Frontières. Building Peace Across Borders*, Accord núm. 22. Londres: Conciliation Resources. Desembre del 2010.

— “Les organitzacions internacionals i el manteniment de la pau: tendències i dilemes”. Recull de Ponències de la XXV Edició Universitat Internacional de la Pau (pendent de publicació).

Urrutia Arestizábal, Pamela. “Conflicto palestino-israelí: el precio del statu quo”, Revista *Nous Horitzons* núm. 200. Especial Mediterrània (pendent de publicació).

Villellas Ariño, Ana. “La construcción de la paz: otra mirada a las intervenciones internacionales” *Y el Sur*. Núm. 61. Hivern 2009-2010. Acció Solidaria Aragonesa. 2010.

— “El conflicto kurdo: la deriva del momentum”, El Corresponsal de Medio Oriente y África. Juny del 2010.

Villellas Ariño, María. “Documento marco. El papel de las mujeres en la construcción de la paz: Propuestas para avanzar en la aplicación de la resolución 1325”. Seminario sobre la Resolución 1325: el Papel de las Mujeres en la Construcción de la Paz. CEIPAZ, Madrid. 2010.

— “Conflictos armados en el nordeste de la India”, Recull de Ponències de la XXIV Edició Universitat Internacional de la Pau (pendent de publicació).

— “Retos para la construcción de la paz en Afganistán”, a *Del conflicto a la reconstrucción. Perspectivas de Paz en Afganistán*. Alacant, Madrid: Cáritas Española. 2009-2010.

— “Género y desarrollo. ¿Una ecuación imposible o imprescindible?” a *Y el Sur*. Núm. 61. Hivern 2009-2010. Acció Solidaria Aragonesa. 2010.

— *The participation of Women in Peace Processes. The Other Tables*. ICIP Working Papers 2010/05. Barcelona: ICIP. 2010.

— *La violencia sexual como arma de guerra*. Quaderns de Construcció de Pau núm. 15. Bellaterra: Escola de Cultura de Pau. 2010.

— “La participació de les dones i la integració de la perspectiva de gènere en els processos de pau”. *Revista per la Pau – Peace in Progress* núm. 6. ICIP. Desembre del 2010.

3. Congressos, conferències, jornades

García Amado, Patricia. “Or negre: la maledicció dels recursos a l'Àfrica” en el cicle *Conflictes Oblidats i Processos de Pau* organitzat pel Consorci de Biblioteques de Barcelona. Barcelona, març del 2010.

— “Mesurant la pau: iniciatives, límits i propostes”, organitzat per l'ICIP. Barcelona, 4 i 5 de març del 2010.

Villellas Ariño, María. Presentació del llibre *1325 mujeres tejiendo la paz*, organitzada per l'ICIP. Barcelona, 26 de gener del 2010.

Royo Aspa, Josep Maria. “El conflicte oblidat de la República del Congo: passat, present i futur de la

Foto: Camp de població desplaçada a Bujumbura Rural Burundi 2005 (Josep Maria Royo)

Primera Guerra Mundial Africana” en el cicle Conflictes Oblidats i Processos de Pau organitzat pel Consorci de Biblioteques de Barcelona. Barcelona, febrer del 2010.

— Moderació de la taula rodona: “Perspectives de futur i iniciatives a la RDC”, al I Seminari Internacional sobre la República Democràtica del Congo, 50 anys després de la Independència, organitzat per la Lliga dels Drets dels Pobles. Barcelona, 30 de juny del 2010.

— “Algunas reflexiones y conclusiones relativas a la conflictividad armada internacional de los últimos años”, al V Seminario sobre Agentes de Cooperación al Desarrollo, organitzat pel Programa de Acció Social y Solidaria de la Universitat de Cadis. Algecires, 7-9 de juliol del 2010.

— Moderació de la taula “Resultats, Límits i Contradiccions de la Construcció de la Pau a l’Àfrica” a les Jornades Pau, Conflicte i Seguretat a l’Àfrica. Nous Reptes i Noves Perspectives, organitzades per l’ICIP. Barcelona, 3-5 novembre del 2010.

Urgell García, Jordi. “Els conflictes armats i la lluita per la democràcia a Myanmar” en el cicle Conflictes

Oblidats i Processos de Pau organitzat pel Consorci de Biblioteques de Barcelona. Barcelona, febrer del 2010.

— “Mantenimiento de la paz: tendencias y dilemas” a les jornades Miradas Sobre la Ayuda Humanitaria a Comienzos del Siglo XX, organitzades per Creu Roja. València, 9-11 de febrer del 2010.

— “The Esquipulas Process”, al seminari internacional Cross-border Dynamics in Armed Conflicts: Challenges for Peacemaking, organitzat per Conciliation Resources, Cambridge University (Regne Unit). Juny del 2010.

— “El rol de les organitzacions internacionals en el manteniment de la pau”, Universitat Internacional de la Pau. Sant Cugat, juliol del 2010.

— “Autonomy conflicts in Europe and Asia: a comparative analysis”, International Conference on Asian Diversity in a Global Context, Universitat de Copenhaguen, Dinamarca. Copenhaguen, novembre del 2010.

— “La lluita per la democràcia i l’autodeterminació a Birmània”, Amics de la UNESCO. Barcelona, desembre del 2010.

PROGRAMA DE CONFLICTES I CONSTRUCCIÓ DE PAU

— “Peace Processes: Lessons, Trends and Research Challenges” a la conferència Peace, Please, organitzada pel Tampere Peace Research Institute (TAPRI) amb motiu del seu 40è aniversari. Tampere (Finlàndia), desembre del 2010.

— Ponència a la taula rodona “The future possible roles for peace and conflict research” a la conferència Peace, Please, organitzada pel Tampere Peace Research Institute (TAPRI) amb motiu del seu 40è aniversari. Tampere (Finlàndia), desembre del 2010.

Urrutia Arestizábal, Pamela. “Iraq: conflicte i perspectives en un escenari preelectoral” en el cicle Conflictes Oblidats i Processos de Pau organitzat pel Consorci de Biblioteques de Barcelona. Barcelona, febrer del 2010.

Villellas Ariño, Ana. “La qüestió kurda a Turquia, una oportunitat per a la pau?” en el cicle Conflictes Oblidats i Processos de Pau organitzat pel Consorci de Biblioteques de Barcelona. Barcelona, febrer del 2010.

— “Reflecting on the peace opportunity in Turkey from self-government in Catalonia”. International Conference on Experiences with Negotiation and Conflict Resolution, organitzada pel Democratic Society Congress. Diyarbakir (Turquia), 27-28 de febrer i 1 de març del 2010.

— “Viejos y nuevos temas de la investigación para la paz”, organitzat per AIPAZ. Fòrum Mundial d'Educació 2010. Santiago de Compostela, 10 de desembre del 2010.

Villellas Ariño, María. “Mujeres por la paz. Experiencias de resistencia en mujeres” a les IV Jornadas de Educación Social: Mujer y Sociedad. UNED. Terol, 17 d'abril del 2010.

— “Les dones, els conflictes armats i la construcció de la pau”. CIRD i Departament de Cooperació de Santa

Foto: Jerusalem Oriental (Pamela Urrutia)

Coloma de Gramenet. Santa Coloma de Gramenet, 26 de maig del 2010.

Així mateix, s'ha participat a d'altres seminaris i jornades, com per exemple:

García Amado, Patricia. Participació al I Seminari Internacional sobre Migracions Forçoses. “Població Refugiada i Desplaçada en Entorns Urbans”, organitzat per la Universitat d’Alacant. Alacant, 15 de març del 2010.

— Participació a las Jornades Pau, Conflicte i Seguretat a l'Àfrica. Nous Reptes i Noves Perspectives, organitzades per l'ICIP. Barcelona, 3 a 5 de novembre del 2010.

Royo Aspa, Josep Maria. Participació al seminari per a periodistes sobre “La problemàtica de la informació sobre la violència sexual contra les dones en conflictes armats. El cas de Kivu”, amb Caddy Adzuba, periodista congoleesa, organitzat per l'ICIP, l'Oficina de Pau i Drets Humans de la Generalitat, l'Observatori de Cobertura dels Conflictes i la Fundación Euroàrabe. Barcelona, 21 de gener del 2010.

— Participació al Seminari Intern Àfrica 2009-2010 “Els perquè de l'Àfrica”, organitzat per Cristianisme i Justícia i Justícia i Pau. Barcelona, 21 de gener, 18 de febrer, 18 de març i 15 d'abril del 2010.

— Participació a la Conferència Internacional sobre Explotació i Tràfic de Persones a la Banya d'Àfrica, organitzada per l'Organització Internacional de Migracions (IOM). Djibouti, 13 novembre del 2010.

— Participació al seminari de treball de periodistes de la regió de l'Àfrica de l'Est, organitzat per Eastern African Journalist Association (EAJA) i l'International Federation of Journalists (IFJ). Djibouti, 18 de novembre del 2010.

Urgell García, Jordi. Participació a la presentació del llibre *Nicaragua y el FSLN [1979-2009]. ¿Qué queda*

de la revolución?, organitzada per l'ICIP. Barcelona, 15 de febrer del 2010.

Urrutia Arestizábal, Pamela. Participació a la tertúlia “Trencant el silenci. Els soldats israelians parlen”, organitzada per l'ICIP. Barcelona, 04 de juny del 2010.

— Participació al IX Seminari de Seguretat i Defensa a la Mediterrània, organitzat per la Fundació CIDOB. Barcelona, 25 d'octubre del 2010.

— Participació al seminari Protest and Change: Examining the Impact of Israeli and Palestinian Non-Violent Opposition to the Occupation, organitzat per l'Israel /Palestine Center for Research and Information (IPCRI). Jerusalem, 10 de novembre del 2010.

Urrutia Arestizábal, Pamela i Villellas Ariño, Ana. Participació al Congrés Mundial d'Estudis sobre l'Orient Mitjà i el Nord de l'Àfrica (WOCMES, sigles en anglès), organitzat per l'Institut Europeu de la Mediterrània. Barcelona, 19 a 24 de juliol del 2010.

Villellas Ariño, Ana. Participació a la VI Conferència Internacional sobre la UE, Turquia i els kurds, organitzada per EU-Turkey Civic Commission. Brussel·les, 3 i 4 de febrer del 2010.

4. Docència

El Programa de Conflictes i Construcció de Pau ha impartit docència en els cursos i màsters següents:

Màster en Globalització, Desenvolupament i Cooperació. Universitat de Barcelona i Món 3. Jordi Urgell García, Josep Maria Royo Aspa.

Màster en Desarrollo Internacional, Universitat Politècnica de Catalunya i SETEM. Josep Maria Royo Aspa.

Màster en Relacions Internacionals. Institut de

PROGRAMA DE CONFLICTES I CONSTRUCCIÓ DE PAU

Barcelona d'Estudis Internacionals (IBEI). Jordi Urgell García, Josep Maria Royo Aspa.

Màster oficial en Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament. Universitat Autònoma de Barcelona. Jordi Urgell García.

Màster en Cooperació al Desenvolupament (MCAD). Grup UJI, especialització d'Ajuda Humanitària Internacional, Creu Roja espanyola i Universitat Jaume I de Castelló. Josep Maria Royo Aspa.

Màster en Comunicació dels Conflictes Internacionals Armats i els Socials. Universitat Autònoma de Barcelona. Jordi Urgell García.

Màster de Medicina Tropical i Salut Internacional (Mòdul Geopolítica i desenvolupament) Universitat de Barcelona. Jordi Urgell García.

Llicenciatura de Ciències Polítiques. Assignatura Anàlisi de conflictes. Universitat Autònoma de Barcelona. Jordi Urgell García.

Máster en Igualdad de Género y Políticas Públicas. Universidad de Cantabria. Febrer del 2010. María Villellas Ariño.

Diplomatura de postgrau en Cultura de Pau. Escola de Cultura de Pau. Universitat Autònoma de Barcelona. Josep Maria Royo Aspa, Jordi Urgell García i María Villellas Ariño.

Assignatura de Campus Cultura de Pau i Gestió de Conflictes. Universitat Autònoma de Barcelona. Patricia García Amado, Pamela Urrutia Arestizábal i Ana Villellas Ariño.

Curs "Els conflictes: un món de solucions" de Mon3. Universitat de Barcelona. 16 febrer del 2010. Patricia García Amado.

Curs "La responsabilitat de l'empresa a l'àmbit dels drets humans", organitzat pel Programa de Drets Humans de l'Escola de Cultura de Pau, UAB. 4 de març del 2010. Josep Maria Royo Aspa.

Curs "Desenvolupament sostenible: el futur dels països empobrits", organitzat per la Universitat de Lleida. Abril del 2010. Ana Villellas Ariño.

Curs "Reptes en matèria de drets humans en el món actual", impartit a Casa Elizalde entre el 5 d'octubre i el 21 de desembre del 2010. Patricia García Amado, Pamela Urrutia Arestizabal i Ana Villellas Ariño.

5. Altres activitats

El Programa ha dut a terme tasques de consultoria per al Norwegian Peacebuilding Centre.

També ha col·laborat en les activitats realitzades per la Xarxa d'entitats per la República Democràtica del Congo (RDC), formada per diverses entitats, ONG catalanes i de la resta de l'Estat espanyol que treballen des de la cooperació, sensibilització, denúncia, recerca i comunicació intercultural en el conflicte de la RDC. Aquesta xarxa va ser creada l'any 2009.

A més, s'ha treballat conjuntament amb el Programa de Processos de Pau en tasques de diplomàcia paral·lela, desenvolupades de manera reservada en diversos contextos.

El Programa també ha estat present en diversos mitjans de comunicació durant el 2010.

Foto: Camp de població desplaçada a Bujumbura Rural Burundi 2005 (Josep Maria Royo)

PROGRAMA DE PROCESSOS DE PAU

El Programa fa un seguiment dels conflictes armats actuals (i dels conflictes no armats que encara no han finalitzat) amb l'objectiu d'**analitzar els diàlegs exploratoris o les negociacions formals de pau** i fer una anàlisi comparativa dels elements d'aquests processos. Aquest seguiment serveix de base per a fer els capítols sobre processos de pau en les publicacions "Baròmetre" (trimestral) i *Alerta 2011!* (anual), així com per a realitzar l'*Anuari de Processos de Pau 2011*. També s'intervé en conflictes en què es pugui facilitar l'inici de negociacions o consolidar les ja existents. Atesa la seva estructuració transversal, en aquest Programa hi participa part de l'equip de l'Escola, particularment Jordi Urgell (Filipines), Ana Villellas (Kurdistan turc), Dorys Ardila, Yesid Arteta i Carlos A. Velandia (Colòmbia). El Programa està dirigit per Vicenç Fisas, i està patrocinat per l'Oficina de Promoció de la Pau i els Drets Humans de la Generalitat de Catalunya.

Activitats més destacades

Durant el 2010, el Programa ha buscat **incidir en alguns contextos** en què ha vist l'oportunitat de realitzar alguna contribució específica, normalment de manera reservada, en particular a Colòmbia, Filipines i Kurdistan turc.

1. Recerca

S'ha fet el seguiment de negociacions que afecten als països següents:

- **Àfrica:** Angola (Cabinda), Mali (tuaregs), Níger (MNJ), Nigèria (Delta del Níger), Senegal (Casamance), Etiòpia (Ogaden), Somàlia, Sudan (Darfur), RCA, RD Congo (Est), Txad i Sàhara Occidental.
- **Amèrica:** Colòmbia (ELN, FARC).
- **Àsia i Pacífic:** Afganistan, Índia, Índia-Pakistan (Caixmir), Xina (Tibet), Filipines (MILF, MNLF, NPA) i Birmània.
- **Europa:** Espanya (País Basc), Kosovo, Moldova (Transnistrà), Turquia (PKK), Xipre, Armènia- Azerbaidjan, Geòrgia (Abkhàsia i Ossètia del Sud).
- **Orient Mitjà:** Iemen, Israel- Palestina, Israel- Síria i Palestina.

PROGRAMA DE PROCESSOS DE PAU

2. Activitats relacionades amb Colòmbia

(Dorys Ardila, Yesid Arteta, Vicenç Fisas i Carlos A. Velandia)

El Programa ha mantingut un seguit de reunions amb les següents persones i institucions: ambaixador de Colòmbia davant el sistema de Nacions Unides, vicepresident de Colòmbia, governador del Cesar, líders indígenes de la Sierra de Santa Marta, Alt conseller per la Reintegració, Colombianos y Colombianas por la Paz, Secretaria de Govern de l'Alcaldia de Bogotá, Secretari d'Educació de l'Alcaldia de Bogotá, representat de Nacions Unides a Colòmbia, ambaixadora de Suècia a Colòmbia i ambaixador d'Espanya a Colòmbia.

Es van dur a terme dues missions exploratòries a Colòmbia en les quals es van mantenir reunions amb acadèmics i representants de la societat civil colombiana, amb membres de la Comisión Nacional de Conciliación, amb membres de la Comissió de Pau de la Cambra de Representants i amb representants del PNUD a Colòmbia. Fruït d'aquestes missions es va procedir a la signatura d'una carta d'intencions amb el Ministeri de Cultura de Colòmbia. Un d'aquests viatges també va tenir com a objectiu la presentació a Bogotá i a Valledupar de l'*Anuari 2010 de Processos de Pau*.

Fora de Colòmbia es va fer una visita al Ministeri d'Afers Exteriors de Noruega, es va assistir a una trobada organitzada per Geneva Call (Suïssa) i es van mantenir reunions amb l'USIP (United States Institut for Peace); Ministeri d'Afers Exterior de Noruega, Ministeri de Relacions Exteriors de Suïssa i amb el CICR. A Alemanya es va fer una intervenció al Parlament sobre la situació a Colòmbia.

Des del Programa s'ha treballat en la preparació d'unes Jornades Internacionals a porta tancada sobre la pau a Colòmbia així com en el disseny dels continguts d'un diplomat sobre "Aseguranza Democrática y Cultura Ciudadana" per a la Governació del Cesar.

A Catalunya, el Programa ha participat en les reunions de la Taula Catalana per la Pau a Colòmbia així com en les Jornades de la Taula celebrades a l'abril. També ha ofert assessoria als estudiants colombians de la Diplomatura de Cultura de Pau.

Cal destacar la trobada a l'Escola de la Mediation Support Netwok dedicada a Colòmbia, amb la participació de Conciliation Resources, Berghof Peace Support, Krock Institute, Center for the Humanitarian Dialogue, Initiative on Conflict Prevention through Quiet Diplomacy, United States Institute of Peace i el Ministeri d'Afers Exteriors de Suècia.

Com a iniciatives concretes relatives a les negociacions de pau, cal remarcar una 'Carta oberta a l'ELN' convidant-lo a obrir negociacions formals amb el Govern colombià.

El Programa també ha treballat en la redacció del butlletí "Colòmbia semanal", d'un informe trimestral sobre el mapa del conflicte i en l'edició del llibre *Propuestas para el cambio. Voces para la paz*.

3. Altres activitats

País Basc

- Elaboració d'un comunicat sobre el procés polític basc.
- Reunió sobre el conflicte basc amb una investigadora de la Universitat de Nova York i del Centre for Humanitarian Dialogue.
- Preparació d'un quadern sobre el dia després del silenci de les armes.

Kurdistan turc

- Seguiment especial de les aproximacions entre el PKK i el Govern turc.
- Reunió amb l'ambaixador de Turquia a Espanya.
- Traducció a l'anglès i al turc del llibre *¡Alto el foc! Manual de procesos de paz*.
- Missió exploratòria sobre la situació de conflictivitat i els reptes per a una resolució pacífica del conflicte kurd a Turquia. Novembre del 2010. Ana Villellas Ariño.

Filipines

- Seguiment especial de les negociacions entre el Govern filipí i la guerrilla del MILF.

- Configuració i participació en un equip internacional de suport al procés de negociació entre l'NDF i el Govern filipí (Vicenç Fisas i Jordi Urgell).

El Programa també ha portat a terme els projectes següents:

-Preparació del 'II Encontre de Comissionats de Pau Governamentals', coorganitzat amb el Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació.

- Missió exploratòria a Palestina (Pamela Urrutia).

- Preparació i participació en el programa 'Latituds' la mediació en conflictes (Canal 33).

- Reunió amb el coordinador de la Initiative on Conflict Prevention through Quiet Diplomacy i amb el Consell de redacció de la revista *Accord*, de Conciliation Resources.

- Signatura d'un protocol de col·laboració amb l'Institut d'Estudis Autònoms (IEA), pel qual s'acorda col·laborar en el disseny d'un catàleg conjunt de serveis que es puguin oferir a líders de grups armats d'oposició o a governs afectats per conflictes que tenen com a base reivindicacions territorials o de caràcter identitari i que tinguin un interès específic en altres experiències d'autonomia i d'autogovern existents al món.

4. Publicacions

a) Llibres

Fisas Armengol, Vicenç. *¿Llegó la hora? Promesas de paz para el País Vasco*, Icaria editorial, setembre del 2010, 99 p.

- *¡Alto el fuego! Manual de procesos de paz* (en castellà, anglès i turc), Icaria editorial, juny del 2010, 117 p.

b) Publicacions periòdiques

Fisas Armengol, Vicenç. *Anuari 2010 de processos de pau*, gener 2010. Barcelona: Icaria, Escola de Cultura de Pau, gener del 2010.

— *Yearbook on Peace Processes 2010*. Escola de Cultura de Pau, gener del 2010.

c) Informes i articles

Arteta Dávila, Yesid. "Salvar al Soldado Calvo", *Público*, 12 d'abril del 2010.
— "Totalitarismos", *Revista Número* Nº 66, 2010. Setembre i Novembre.
— "La manzana más peligrosa del mundo" en Bedoya, Jineth, *Te hablo desde la prisión*. Bogotá: Intermedio Editores. 2010.

Fisas Armengol, Vicenç. "El debate de la izquierda abertzale", *El País*, 18 de febrer del 2010.

- "Una propuesta de paz para el Kurdistan", abril del 2010.
- "La comunidad internacional y la paz en Colombia", maig del 2010.
- "¿Una política de paz desde Estados Unidos?", *Público*, 21 de juny del 2010.
- "Gastos militares en tiempos de crisis", *Gara*, 24 de juny del 2010.
- "Confesión sobre el País Vasco", *Público*, 14 juliol del 2010.
- "¿Colombia en paz?", *El País*, 11 d'agost del 2010.
- "Colombia. ¿Negociar con las FARC?", *Gara*, 9 setembre del 2010.
- "País Vasco: llegó la hora", *Público*, 4 d'octubre del 2010.
- "Una propuesta para el conflicto kurdo", novembre del 2010.
- "Conflictos sin violencia, ¿conflictos sin solución?", desembre del 2010.
- "Sàhara: ¿represión o seducción? Una propuesta de salida negociada", desembre del 2010.
- *Introducción a los procesos de paz*, Quaderns de Construcció de Pau, núm. 12. Bellaterra: Escola de Cultura de Pau, març del 2010.
- "Los procesos de paz en el primer trimestre de 2010", abril del 2010.

PROGRAMA DE PROCESSOS DE PAU

- “La gestión de las armas y el retraso en el proceso de desmovilización en Nepal”, abril del 2010.
- *Procesos de paz comparados*, Quaderns de Construcció de Pau núm. 14. Bellaterra: Escola de Cultura de Pau. abril del 2010.
- “Els processos electorals després del acords de pau”.
- “La reconstrucció dels països després dels acords de pau”.
- “Motius de crisi en les negociacions de 2010”.
- “Los procesos de paz en el segundo trimestre de 2010”, juny del 2010.
- “Los procesos de paz en el segundo trimestre” (en castellà i anglès), juliol del 2010.
- *El proceso de paz en el País Vasco*, Quaderns de Construcció de Pau núm. 16. Bellaterra: Escola de Cultura de Pau setembre del 2010.
- “Superando obstáculos: las crisis en los procesos de paz”, setembre del 2010.
- “Los procesos de paz en el tercer trimestre” (en castellà i anglès), octubre del 2010.
- *El proceso de paz de Colombia*, Quaderns de Construcció de Pau núm. 17. Bellaterra: Escola de Cultura de Pau, novembre del 2010.
- Villellas Ariño, Ana. “The Kurdish conflict in Turkey and the roads to peace”, juliol del 2010.

El Programa ha treballat en la traducció al castellà i l'edició dels materials sobre mediació i negociació publicats pel Centre pel Diàleg Humanitari (Col·lecció HD).

- *Deu anys d'èxits i oportunitats per a l'establiment de la pau* (en castellà). Martin Griffiths i Teresa Whitfield.
- *Actors externs en la mediació. Dilemes i opcions per a mediadors. Mediació. Sèrie pràctica* (en castellà). Teresa Whitfield.
- *Compartir el poder, els governs de transició i el paper de la mediació* (en castellà). Katia Papagianni.
- *Negociació dels recursos naturals per a la pau: propietat, control i repartiment de riqueses* (en castellà). Nicholas Haysom i Sean Kane.
- *Perquè haurien els mediadors de tenir en compte les dimensions econòmiques dels conflictes?* (en castellà). Mike Davis.
- *Mediació de conflictes relacionats amb eleccions* (en castellà). Chris Fomunoyoh.

Foto: Grup de menors a Freetown 2007 (Josep Maria Royo)

- Fòrum d'Oslo 2009. Reunió anual de mediadors. Reafirmació de la diplomàcia i la mediació en un món fragmentat (en castellà). Oslo.
- Reunió de mediadors africans 2009 (en castellà). Hotel Zamani Kempinski, Zanzibar, Tanzània.
- Reflexions sobre Armes, Combatents i Violència Armada en Processos de Pau. Volum II (en castellà). Cate Buchanan.
- Un paper pel sector privat en els processos de pau? Exemples i repercussions de la mediació de tercers parts (en castellà). Salil Tripathi i Canan Gündüz.
- Sensibilitat de gènere: nimietat o necessitat en la gestió del procés de pau? (en castellà). Antonia Potter.
- Una cosa no s'acaba fins que s'acaba: el paper de la mediació en contextos posteriors a un acord (en castellà). Elizabeth Cousens.
- Informe Negociacions de pau a Burundi. Una justícia àrdua però necessària (en castellà). Caroline Sculier.
- Reflexions sobre Armes, Combatents i Violència Armada en Processos de Pau. Volum I (en castellà). Cate Buchanan.
- Una guia cap a la mediació, fent possible la pau en conflictes violents (en castellà). Hugo Slim.
- Directives per reduir la violència armada a través del procés de l'ONU pel control d'armes petites (en castellà). Cate Buchanan, Mireille Widmer i Emile LeBrun.

5. Congressos, conferències, jornades

Fisas Armengol, Vicenç. "Mesurant la pau: iniciatives, límits i propostes", organitzat per l'ICIP. Barcelona, 4 i 5 de març del 2010.

- Presentació de l'*Anuari de Processos de Pau 2010* al Col·legi de Periodistes de Catalunya, 14 d'abril del 2010.
- Conferència "Processos de pau" a la Universitat Internacional de la Pau de Sant Cugat. 21 juliol del 2010.
- Presentació del llibre *Drets Humans i justícia transicional: gestionant el passat* al Col·legi d'Advocats de Barcelona. Maig del 2010.

6. Docència

El Programa de Processos de Pau ha impartit docència en els cursos i màsters següents:

Diplomatura de postgrau en Cultura de Pau. Escola de Cultura de Pau. Universitat Autònoma de Barcelona. Vicenç Fisas Armengol.

Assignatura de Campus Cultura de pau i gestió de conflictes. Universitat Autònoma de Barcelona. Vicenç Fisas Armengol.

PROGRAMA DE REHABILITACIÓ POSTBÈLLICA

El Programa de Rehabilitació Postbèlica analitza els àmbits de treball de la rehabilitació postconflicte armat, així com les polítiques i maneres d'actuació de la comunitat internacional en aquesta etapa. Així mateix també recull i analitza els debats teòrics oberts que contemplin aquest període i d'una manera o altra contribueixen a la seva millora. Des del Programa també es continua treballant juntament amb el Programa d'Educació per la Pau al projecte "Perspectiva de construcció de pau i sensibilitat al Conflicte" principalment a través d'activitats de formació i assessorament.

Activitats més destacades

El Programa ha posat en marxa una xarxa de professionals de la construcció de pau postbèlica. «Postbèlica» és una plataforma per a l'intercanvi d'informació, la reflexió i el debat sobre la construcció de pau i el postconflicte. L'objectiu d'aquesta xarxa és afavorir la interlocució entre la comunitat acadèmica, l'administració pública i el tercer sector.

1) Publicacions

Sanz, Eneko, "Statecentrism, Sociocentrism and Statism in Peacebuilding", *SSRN Conflict Studies eJournal*, vol. 4, núm. 71, juliol del 2010, Rochester, Social Science Research Network.

2) Congressos, conferències, jornades

Sanz, Eneko, "Desmobilitación en Afganistán: estadocentrismo y estatismo en la construcción de paz liberal". Presentat al VII Congreso Vasco de Sociología i Ciencia Política, Sociedad e Innovación en el Siglo XXI. Bilbao, 10-12 de febrer del 2010.

3) Docència

Diplomatura de postgrau en Cultura de Pau. Escola de Cultura de Pau. Universitat Autònoma de Barcelona. Gema Redondo, Eneko Sanz.

Assignatura de Campus Cultura de Pau i Gestió de Conflictes. Universitat Autònoma de Barcelona. Gema Redondo, Eneko Sanz.

Sènior and Middle Management Course on DDR (Barcelona International Peace Resource Center (BIPRC) / Folke Bernadotte Academy Barcelona) - Sessió sobre "Comparing DDR programmes: practical and methodological issues". 11 novembre del 2010.

Foto: Líban (fragment de fotografia de Ricard Boscar)

Curs “Reptes en matèria de drets humans en el món actual”, impartit a Casa Elizalde entre el 5 d'octubre i el 21 de desembre del 2010. Gema Redondo.

Participació en el Programa Argó (Institut de Ciències de l'Educació, UAB). Eneko Sanz.

Dins del projecte “Perspectiva de Construcció de Pau i Sensibilitat al Conflicte” en col·laboració amb el Programa d'Educació per la Pau:

Màster Interuniversitari en Cooperació al Desenvolupament (MCAD). Grup UJI, especialització d'Ajuda Humanitària Internacional (Creu Roja Espanyola i Universitat Jaume I).

Máster en Desarrollo Internacional, Universitat Politècnica de Catalunya i SETEM.

Jornades sobre Dret Internacional Humanitari i Cultura de Pau (Agència de Cooperació Internacional de les Balears). Centre Flassaders (Palma de Mallorca). 5 i 6 de novembre.

Introducció a la cooperació per al desenvolupament (Fundació Autònoma Solidària) - Sessió sobre “La cooperació en contextos de conflicte armat”. 23 de novembre, Campus de la UAB.

Jornades Catalunya – Territori Ocupat Palestí. “La Cooperació internacional catalana al territori ocupat palestí. Balanç i perspectives” (Nova i Palestina al Cor) - Tallers sobre eines per avaluar la cooperació catalana a Palestina. Centre Cívic La Sedeta (Barcelona). 10 de novembre.

Foto: Fotolia

PROGRAMA DE DRETS HUMANS

El Programa de Drets Humans duu a terme un seguiment de la conjuntura internacional en matèria de drets humans, Dret Internacional Humanitari (DIH) i justícia transicional. Durant el 2010, ha tingut també continuïtat la seva línia de recerca sobre el paper del sector privat en relació als tres eixos de treball de les Nacions Unides: drets humans, desenvolupament i construcció de pau.

Activitats més destacades

Al llarg del 2010, el Programa ha actualitzat l'**Índex de Drets Humans** (INDH) i ha treballat en el disseny d'un programari interactiu per tal que els usuaris puguin utilitzar les dades, els indicadors i les fonts de l'Índex de manera interactiva. D'altra banda, s'ha publicat un nou llibre titulat ***La RSE en contextos de conflicto y postconflicto: de la gestión del riesgo a la creación de valor***, amb l'objectiu de difondre pràctiques responsables de les organitzacions en relació amb la construcció de pau en aquest tipus d'entorns complexos, i es va organitzar un seminari a Madrid amb el mateix títol. Finalment, s'ha posat en marxa un **blog, Los derechos humanos desde la ECP**, en què es recull l'actualitat dels drets humans al món amb una periodicitat diària.

1. Recerca

L'equip del Programa ha fet un **seguiment diari de la situació dels drets humans a escala internacional**; part d'aquesta informació es recull a la publicació quinzenal *Semàfor*, editada pel PCCP. Aquest seguiment ha comportat l'anàlisi dels principals debats i temes que marquen l'agenda internacional, com ara els impactes de la lluita antiterrorista en les llibertats individuals, les conseqüències dels conflictes armats en la població civil i les principals tendències en les violacions dels drets humans als diferents continents.

El Programa també ha reformulat parcialment l'**Índex de Drets Humans 2010** (indicadors núm. 9 a núm. 20) per tal de distingir les violacions de drets humans que es produeixen de manera sistemàtica d'aquelles que es produeixen amb certa freqüència o esporàdicament. D'altra banda, l'equip ha definit el disseny d'una aplicació, que serà desenvolupada al llarg del 2011, per tal que els usuaris puguin utilitzar les dades, els indicadors i les fonts de l'Índex de manera interactiva.

Durant l'any 2010, l'equip ha desenvolupat diverses tasques de recerca i de divulgació relatives a la **justícia transicional**, entre les quals hi ha el seguiment específic dels treballs de la Cort Penal Internacional, dels

tribunals penals i *ad hoc*; de les reformes institucionals en els processos de pau, així com de les Comissions de la Veritat i d'altres mecanismes de reconciliació i de justícia en processos de pacificació. També s'han analitzat els processos judicials dins de la justícia ordinària i s'ha fet el seguiment de les polítiques i pràctiques relatives a les reparacions. Aquest seguiment s'ha difós mitjançant l'elaboració del butlletí electrònic bimensual sobre justícia transicional, que actualment té més de 1.000 subscriptors i que recull de manera exhaustiva els principals avenços i retrocessos dels països en aquest àmbit.

Finalment, es va presentar el **dossier Iniciatives pedagògiques per assolir la veritat, la justícia i la reparació a Colòmbia** formulades per sectors colombians afectats pel conflicte armat amb l'objectiu d'obrir nous espais en matèria de drets humans i DIH.

Pel que fa a la línia de recerca sobre empresa i drets humans, s'ha fet un seguiment d'aquesta qüestió, a escala nacional i internacional, amb especial èmfasi en l'anàlisi del paper de l'empresa en contextos de conflictes i de construcció de pau. Fruit del conveni signat amb la Fundación ICO i l'AECID, s'ha editat la publicació **La RSE en contextos de conflicto y postconflicto: de la gestión del riesgo a la creación de valor**, amb l'objectiu de difondre pràctiques responsables de les organitzacions en relació a la construcció de pau. El projecte s'ha fet en col·laboració amb l'Institut d'Innovació Social d'ESADE – Universitat Ramon Llull i ha disposat de la col·laboració d'investigadors de centres de recerca de reconegut prestigi en aquest àmbit. Aquest llibre és el darrer d'una trilogia que vol identificar, avaluar i promoure el paper de l'empresa pel que fa als tres pilars fonamentals de Nacions Unides: els drets humans, el desenvolupament i la construcció de pau. En aquest sentit, el 2006 ja es va publicar la *Guia pràctica de drets humans per a empreses* i, posteriorment, el 2009, una reflexió sobre el potencial de les empreses per lluitar contra la pobresa a escala mundial, titulada *Poden les empreses contribuir als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni? Claus per comprendre i actuar*. En el marc d'aquest projecte, es va realitzar una investigació sobre el terreny a **Colòmbia** per tal d'analitzar les iniciatives de pau del sector privat en aquest país.

El Programa ha dedicat els darrers mesos de l'any a dissenyar un seminari, que se celebrarà al Febrer del 2011 a la Fundación ICO a Madrid, sobre **el paper del sector privat respecte de les crisis humanitàries**. Les recents experiències de la implicació del sector privat arran del tsunami a l'Àsia o del terratrèmol a Haití mostren una creixent predisposició de l'empresa a implicar-se cada vegada més en aquest terreny, però també susciten la necessitat d'aclarir-ne els objectius, el possible abast –sobretot a mitjà termini– i els límits.

Finalment, cal remarcar que el Programa va gaudir de la presència, durant 3 mesos, d'una investigadora de la Johns Hopkins University, Ketevan Nozadze, que va portar a terme una recerca sobre indicadors de construcció de pau orientats al sector privat.

2. Publicacions

A continuació es detallen les publicacions elaborades pel Programa de Drets Humans al llarg del 2010:

a) Llibres

- Prandi, Maria i Josep M. Lozano (Eds.), *La RSE en contextos de conflicto y postconflicto: de la gestión del riesgo a la creación de valor*, Escola de Cultura de Pau, Institut d'Innovació Social (ESADE), Bellaterra, 2010. 171 p.

b) Capítols a llibres

- Prandi, Maria i Josep M. Lozano, "Corporate Social Responsibility and Human Rights" a *Corporate Social Responsibility. The Corporate Governance of the 21st Century*. (2a ed). Kluwer Law International, 2011. (209-228).

c) Articles a revistes

Prandi, Maria, "Alianzas multisectoriales: una invitación a aprender" a *Serresponsables*, maig del 2010.

— Assessorament en la publicació de l'Institut d'Innovació Social d'ESADE titulada *"Relaciones empresariales con comunidades locales y ONG"*, juny del 2010. Prandi, Maria.

PROGRAMA DE DRETS HUMANS

d) Butlletins periòdics

- *Butlletí de Justícia Transicional* núm. 16 (gener-febrer del 2010)
- *Butlletí de Justícia Transicional* núm. 17 (març-abril del 2010)
- *Butlletí de Justícia Transicional* núm. 18 (maig-juny del 2010)
- *Butlletí de Justícia Transicional* núm. 19 (juliol-agost del 2010)
- *Butlletí de Justícia Transicional* núm. 20 (setembre-octubre del 2010)
- *Butlletí de Justícia Transicional* núm. 21 (novembre-desembre del 2010)

e) Publicacions conjuntes amb altres programes de l'Escola

El Programa de Drets Humans elabora conjuntament amb el Programa de Conflictes i Construcció de Pau els capítols sobre drets humans i justícia transicional de les següents publicacions en les edicions en català, castellà i anglès:

- *Semàforo* del Programa sobre Conflictes i Construcció de Pau. Gener-desembre del 2010 (quinzenal) i arxiu en línia de notícies.
- Cañadas, Maria i Prandi, María. “Derechos humanos y justicia transicional” a *Alerta 2010! Informe sobre conflictos, derechos humanos y construcción de paz*, 2010, 131-145 p.

3. Congressos, conferències i jornades

Ardila, Dorys. “Mecanismos de justicia transicional” a les jornades “Afganistà: un crit contra la impunitat” organitzades per ASDHA el 26 i 27 de gener del 2010

Prandi, Maria. “¿Por qué las empresas deben y pueden contribuir a los ODM? Una llamada a la universalización de la RSE”. Jornada “La empresa del nuevo milenio: de los valores a la acción”, organitzada per ECODES. Madrid: Círculo de Bellas Artes. 15 d'abril del 2010.

— “Què és avui la RSE?”. Jornades “La responsabilitat social”, organitzades per CCOO. Barcelona. 20 de maig del 2010.

— “El papel de las empresas en los ODM”. Jornades “La pobreza: la peor crisis de derechos humanos”, organitzades per Amnistía Internacional. Madrid: Caixa Forum, maig del 2010.

— “La RSE en contextos de conflicto y postconflicto: de la gestión del riesgo a la creación de valor”. Madrid: ESADE. 21 d'octubre del 2010.

— “Què és avui la RSE?”. Jornades “La responsabilitat social”, organitzades per CCOO. 27 d'octubre del 2010.

— “¿Es posible medir la paz? L'Índex de DH”. Taula rodona organitzada per l'ICIP al Foro 2010 - Foro Mundial de Educación, Investigación y Cultura de Paz. Santiago de Compostela. 10 de desembre del 2010.

Durant el 2010, el Programa va presentar dues de les seves publicacions en un acte públic. El mes de maig es va presentar a Barcelona el llibre *Drets Humans i Justícia Transicional: gestionant el passat*, conjuntament amb l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans de la Generalitat de Catalunya i, el mes d'octubre, es va fer la presentació de la publicació *La RSE en contextos de conflicto y postconflicto: de la gestión del riesgo a la creación de valor* a ESADE Madrid.

4. Docència

Activitat de lliure elecció a la UAB La responsabilitat de l'empresa en l'àmbit dels drets humans: què li podem demanar i què podem fer els altres? (30 hores). Febrer-abril del 2010.

Activitat de lliure elecció a la UAB 'Introducción al DIH' (24 hores). Febrer-març del 2010. Dorys Ardila.

Sessió sobre drets humans en l'assignatura Cultura de Pau i gestió de conflictes, UAB. Maig del 2010. Maria Cañadas i Maria Prandi.

Sessió sobre empresa i cooperació al desenvolupament al Màster en Polítiques Europees de Cooperació Internacional al Desenvolupament organitzat per l'Institut Universitari d'Estudis Europeus. Maig del 2010. Maria Prandi.

Sessió sobre empresa i drets humans a l'MBA d'ESADE-Universitat Ramon Llull. Octubre del 2010. Maria Prandi

Cicle de sessions sobre drets humans en el curs "Nous reptes al drets humans en el món actual", celebrat a la Casa Elizalde. Octubre-desembre del 2010. Maria Cañadas i Maria Prandi.

Sessió sobre drets humans a la llicenciatura d'ESADE-Universitat Ramon Llull. Desembre del 2010. Maria Prandi.

4. Sensibilització

El Programa ha posat en marxa un **blog anomenat *Los derechos humanos desde la ECP***, en què es recull l'actualitat dels drets humans al món. Es pot consultar a <http://blogs.uab.cat/dretshumans/>. Aquest bloc té com a objectiu proporcionar informació contrastada i actualitzada sobre temàtiques relacionades amb els drets humans i el DIH. El Programa es nodreix de les principals fonts d'informació, com ara les organitzacions internacionals de drets humans Amnistia Internacional (AI), Human Rights Watch (HRW) i The Global Human Rights Education Network (HREA), així com d'aquelles organitzacions d'àmbit nacional de credibilitat reconeguda. A més, el Programa contrasta la informació oferta per diverses agències de notícies d'arreu del món i recull la procedent d'organismes internacionals, com ara les Nacions Unides o el Consell d'Europa, i d'organismes regionals, com la Comissió Interamericana de DDHH.

En el marc de la línia de recerca sobre el paper de l'empresa en la construcció de pau, el 21 d'octubre es va organitzar a ESADE Madrid un seminari internacional titulat "La RSE en contextos de conflicto y postconflicto: de la gestión del riesgo a la creación de valor", en què es van presentar i analitzar experiències innovadores de RSE en contextos de conflicte i postconflicte. La jornada, patrocinada per la Fundación ICO i l'AECID, tenia com a objectiu plantejar, mitjançant exemples pràctics, quins són els mecanismes, les motivacions i els beneficis que fan que una empresa incorpori una mirada de sensibilitat al conflicte en la seva estratègia de RSE. Davant de la presència de més de seixanta participants, es van anar plantejant qüestions clau com la necessitat que l'empresa gestioni millor els riscos associats a aquest tipus d'entorns (relacionats, principalment, amb temes de drets humans i amb el DIH) per contribuir a la creació de valor no només mitjançant la generació de creixement econòmic, sinó també mitjançant la incorporació de la població en situació de vulnerabilitat que hi ha, habitualment, en aquests contextos (desplaçats, refugiats, víctimes, excombatents, discapacitats, etc.) com a eixos de la seva política de RSE. Un dels aspectes principals que es van tractar va ser la conveniència que l'empresa construeixi aliances publicoprivades amb els altres agents orientades a la consolidació de la pau.

PROGRAMA D'EDUCACIÓ PER LA PAU

El Programa d'Educació està format per un equip de tres persones professionalitzades i un grup de treball d'exalumnes de l'ECP, de vint membres actius constituïts en el Grup d'Educació per la Pau. El Programa ha estat Les activitats principals del Programa són la consecució d'accions formatives i la creació de materials divulgatius i didàctics.

El Programa ha estat finançat per l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP). Les activitats formatives es dirigeixen a educadores i educadors de tots els àmbits (formal i no formal), alumnat de la UAB, persones del món cívic i associatiu, i tècnics municipals. Totes aquestes activitats tenen com a objectiu promoure estratègies i habilitats de resolució *noviolenta* de conflictes i construcció de pau, així com difondre els continguts, els recursos i les activitats que ofereix l'educació per la pau. El Programa també elabora materials divulgatius i didàctics per iniciativa pròpia o a demanda d'altres entitats. Finalment aquest Programa treballa per crear vincles i sinèrgies amb altres grups i xarxes lligats a l'educació per la pau.

Activitats més destacades

Aquest any s'ha mantingut l'oferta formativa a la UAB, així com la formació de professorat. S'ha col·laborat amb el Departament d'Educació en l'assessorament relatiu a com introduir la cultura de pau en el Projecte de Convivència i Èxit Educatiu i s'ha continuat donant suport a moviments associatius i de lleure. A la vegada, s'han començat a engegar projectes a més llarg termini com ara la posada en marxa d'un Observatori de Llibres de Text (amb l'impuls de l'ICIP) o l'avaluació de materials educatius en base a competències (juntament amb Eidualter).

1. Recerca

Durant l'any 2010, el Programa d'educació per la pau ha mantingut la seva línia de recerca en avaluació educativa, i ha estudiat formes d'avaluar amb més profunditat els resultats i els impactes de les accions formatives en educació per la pau, ja sigui en contextos "normalitzats", com ara l'educació formal a Catalunya, o en contextos de conflicte armat (principalment a Colòmbia). En el cas de Catalunya, durant el 2010 s'ha obert una nova línia de recerca sobre criteris de valoració de llibres de text segons els principis de l'educació per la pau. Aquesta recerca, en la qual ha col·laborat la professora Anna Bastida, ha tingut resultats puntuals com l'assessorament al Departament d'Educació sobre criteris per incorporar els valors de l'educació per la pau als llibres electrònics al juny del 2010. La línia de recerca d'avaluació educativa, iniciada l'any 2008, continuarà els propers anys en aquests dos contextos.

D'altra banda, el programa també ha participat en el procés de recollida d'informació i d'elaboració dels continguts de l'informe final del Decenni de Cultura de Pau (2001-2010), que es va publicar al maig per reflectir l'actuació de les organitzacions de la societat civil d'arreu del món.

2. Publicacions

a) Materials no periòdics

Barbeito, Cécile. "Peace and conflict". *T-Kit No.11. Mosaic: The training kit for Euro-Mediterranean youth work*. Consell d'Europa. Estrasburg: Febrer del 2010. La guia T-Kit Mosaic sobre associacionisme juvenil a la regió euromediterrània permet formar-se sobre pau i conflicte, formes d'abordar els conflictes, la imatge de l'enemic i accions de construcció de pau mitjançant informació teòrica bàsica sobre aquests conceptes i activitats participatives.

- *Banc de Recursos de sensibilització, educació i acció per la pau per ajuntaments de la província de Barcelona*. Bellaterra: Juliol del 2010. Catàleg fet a demanda de la Diputació de Barcelona que recull ofertes formatives de diferents organitzacions de pau amb l'objectiu de donar resposta a les activitats formatives dels ajuntaments. Molts dels recursos que s'hi proposen també poden ser útils per a centres escolars.

Caireta, Marina. *Formació de formadors i formadores en educació per la pau. Material de suport per al Projecte de convivència i Èxit Educatiu del Departament d'Educació*. Bellaterra: Maig del 2010. Aquest document, fet a sol·licitud del Departament d'Educació de la Generalitat, forma part dels materials de formació pels assessors dels centres en convivència escolar. El material aprofundeix en l'aportació i encaix de l'educació per una cultura de pau a l'educació en i per a la convivència en el marc escolar.

VVAA. *Report on the Decade for a Culture of Peace: Final Civil Society Report on the UN International*

Decade for a Culture of Peace and Nonviolence for the Children of the World (2001-2010). Maig del 2010. Edició en línia. L'informe reflecteix els esforços de més de 1.000 organitzacions de la societat civil mundial i la seva anàlisi sobre la situació actual de la cultura de pau. L'informe, que avalua els resultats del Decenni de Cultura de Pau (2001-2010), s'ha presentat en el si del grup sobre cultura de pau de l'Assemblea General de les Nacions Unides.

Ampliació del Banc de recursos de la web de l'Escola "Jocs i dinàmiques. Banc de recursos" amb més de 50 noves fitxes d'activitats. Setembre. El Banc de recursos de "Jocs i dinàmiques d'educació per la pau" posa a disposició activitats d'educació per la pau, educació intercultural i educació per comprendre el món.

Caireta, Marina i Cécile Barbeito. *Juegos de Paz. Caja de herramientas para una cultura de paz*. Madrid: Catarata (ISBN: 978-84-8319-480-5).

b) Materials periòdics

En el marc del projecte Municipis Constructors de Pau, que promou la implicació dels governs locals en accions de pau, s'han publicat els següents materials:

- Barbeito, Cécile. *Fomentar la interculturalitat*. Bellaterra: Març del 2010.

La creixent diversitat als municipis requereix polítiques interculturals que reconguin les cultures com una riquesa i mirin d'afavorir una interrelació constructiva entre les persones.

— *Ciutats dividides, murs i ponts*. Bellaterra: Maig 2010. El monogràfic fa un repàs de ciutats i pobles dividits al món, i de les especificitats que requereix la gestió d'un municipi amb aquestes característiques.

— *Prevenir la violència urbana*. Bellaterra: Juliol 2010. El monogràfic mostra un gran ventall de mesures destinades als governs locals per disminuir la violència directa a la ciutat i reforçar el sentiment de seguretat de la ciutadania.

— *Arts i pau a la ciutat*. Bellaterra: Setembre 2010. Art i Pau a la ciutat reflexiona sobre el paper que

PROGRAMA D'EDUCACIÓ PER LA PAU

pot jugar l'art per afavorir la pau i la contribució que hi poden tenir els ajuntaments a l'hora de promocionar-ho.
— *La Diplomàcia de via 2 des dels municipis*. Bellaterra: Desembre 2010. El monogràfic descriu algunes de les tasques que poden impulsar els municipis per promoure les negociacions de pau.

c) Informes, articles i aparicions en premsa

-Caireta, Marina “Una visión de yayos”. Monitor Educador núm. 142. Novembre-desembre del 2010. P. 53

3. Docència, cursos i tallers

a) Activitats adreçades a l'alumnat de la UAB

- Assignatura de campus Educació per la pau i en el conflicte (equivalent a 5 crèdits de lliure elecció). Se n'ha realitzat una edició el segon quadrimestre del curs 2009-10. Hi han participat un total de 22 alumnes de diverses facultats (principalment d'educació, periodisme, psicologia, polítiques i sociologia, entre d'altres). La valoració per part de l'alumnat ha estat molt positiva, n'han remarcat la utilitat pràctica que personalment i professionalment tindrà per a ells i la metodologia emprada, que des de la vivència i la posterior avaluació, els ha permès integrar a fons molts coneixements.
- Durant la redacció d'aquesta memòria, s'està acabant l'edició de l'assignatura realitzada en el primer trimestre del curs 2010-2011.

b) Activitats adreçades a professorat de primària i secundària

La formació d'educadors és una activitat clau per a la difusió dels coneixements i les estratègies de l'educació per la pau conflictual; per aquesta raó, la formació

de professorat és una de les activitats prioritàries del Programa. S'ofereix en forma d'assessoraments a centres sobre educació en i per al conflicte i la convivència, amb una durada mitjana de 30 hores. Actualment es vincula amb la necessitat dels centres educatius d'elaborar un projecte de convivència. Aquests assessoraments estan coorganitzats amb diversos centres de recursos pedagògics de la Generalitat de Catalunya.

En aquestes formacions es treballen quatre objectius: donar a conèixer al col·lectiu de mestres els continguts de l'educació en el conflicte per treballar-la amb els infants i joves, proporcionar eines i recursos per a la revisió i la millora de l'organització de la convivència al centre, ajudar a elaborar el projecte de convivència i fomentar la cohesió de grup entre l'equip de professorat.

L'any 2010 s'han realitzat els següents assessoraments:

- Assessorament “La convivència al centre educatiu. El projecte de convivència”. CEIP Marina, a Montgat. Gener-maig del 2010. Marina Caireta.
- Assessorament “La convivència al centre educatiu. El projecte de convivència”. CEIP de Gavà. Febrer-abril del 2010. Carles Vidal.
- Assessorament “La convivència al centre educatiu. El projecte de convivència”. CEIP Les Farreries, a Palafolls. Abril-juny del 2010. Marina Caireta.
- Segon assessorament “La convivència al centre educatiu. El projecte de convivència”. CEIP Patronat Pau Vila, a Parets del Vallès. Gener-juny del 2010. Marina Caireta.
- Assessorament “La convivència al centre educatiu. El projecte de convivència”. CEIP Magí Morera, a Lleida. 14 d'octubre del 2010. Carles Vidal.
- Assessorament “La convivència al centre educatiu. El projecte de convivència”. Lestonac de Sant Roc,

a Badalona. Setembre del 2010 – gener del 2011. Marina Caireta

- Assessorament “La convivència al centre educatiu. El projecte de convivència”. CEIP Baldomero Solà de Sant Roc, a Badalona. Setembre del 2010 – gener del 2011. Marina Caireta

- Assessorament “La convivència al centre educatiu. El projecte de convivència”. CEIP Pi del Burgà, a Reus. Octubre del 2010 – gener del 2011. Marina Caireta

- Assessorament “La convivència al centre educatiu. El projecte de convivència”. IES Manuel de Montsuar, a Lleida. Octubre-febrer del 2011. Míriam Acebillo.

c) Activitats adreçades a moviments de lleure i entitats cíviques

En aquest apartat consten les activitats adreçades a moviments de lleure i entitats cíviques. En moltes d'aquestes activitats hi han participat persones del Programa d'Educació per la pau o del Grup d'Educació per la Pau.

Sovint són activitats puntuals, però que responen a demandes d'actors estratègics amb els quals es manté un treball en xarxa.

- Taller “Educar en el conflicte i l'empoderament”. Ateneu de Sant Roc, Badalona. Febrer del 2010. Míriam Acebillo, Mireia Riera, Olívia Viader.

- Xerrada “Educació per la pau i cultura de pau”. SCI, Barcelona. Febrer del 2010. Mireia Riera, Elisenda González.

- Xerrada “Educació per la pau”. SCI, Barcelona. Març del 2010. Elisenda González.

- Xerrada sobre conceptes generals de l'educació per la pau. SCI, Barcelona. Abril del 2010. Eugènia Boada i Camino Simarro.

- Xerrada sobre eines d'anàlisi de conflictes”. SCI, Barcelona. Abril del 2010. Clàudia Torremadé.

- Xerrada “Introducció al concepte de conflicte. SCI, Girona. Maig del 2010. Elisenda González.

- Xerrada sobre resolució de conflictes i educació per la pau. MEG, Barcelona. Maig del 2010. Elisenda González.

- Curs monogràfic “Educar per a la pau i en el conflicte”, organitzat per l'Escola de FORCA, a Barcelona. Juny del 2010. Eugènia Boada, Carla Pedragosa, Olívia Viader.

- Taller de 4,5 hores cadascuna a dues escoles de Sant Boi del Llobregat. Ajuntament de Sant Boi del Llobregat. Octubre-novembre del 2010. Eugènia Boada, Clàudia Torremadé.

- Xerrada sobre resistència i conflicte. SCI, Barcelona. Novembre del 2010. Clàudia Torremadé.

- Taller “Educació per la pau i educació en el lleure. Complicitats i possibilitats”. Pla de formació i debat d'educació en el lleure 2010 (Secretaria General de Joventut). Aquestes activitats, adreçades principalment a la formació d'educadors en el lleure, tenen com a objectiu proporcionar recursos teòrics i metodològics per realitzar activitats d'educació per la pau en el marc del material pedagògic “Jocs de pau. Caixa d'eines per educar per a una cultura de pau”. Amposta, setembre del 2010, Cécile Barbeito; Lleida, setembre del 2010, Míriam Acebillo; Vilafranca del Penedès, novembre del 2010, Eugènia Boada.

- Curs “Educar en y para el conflicto”. 1ª Semana de la Solidaridad, Universidad de Alcalá de Henares. Novembre del 2010. Marina Caireta.

- Taller “Educar per a la pau en el lleure”. Moviment de Centres d'Esplai Cristians. Novembre del 2010. Carla Pedragosa.

- Tres tallers per adolescents inclosos en el programa del “Dia de la diversitat”. Jocs al Segon. Novembre del 2010. Pau Parés.

- Curs monogràfic “Educar per la pau i en el conflicte”, organitzat per l'Escola de FORCA, a Barcelona. Novembre del 2010. Eugènia Boada, Carla Pedragosa, Olívia Viader.

PROGRAMA D'EDUCACIÓ PER LA PAU

- Curs adreçat a adolescents “Transformant amb no-violència: educació en i per al conflicte”. Casal Franja del Raval, Ajuntament de Barcelona. Novembre del 2010 – gener del 2011. Míriam Acebillo, Eugènia Boada, Carla Pedragosa, Clàudia Torremadé.
- Taller “Formació de grup i preparació de la intervenció a les aules”. Universitat per la pau. Sant Cugat del Vallès. Desembre del 2010. Marina Caireta.

d) Activitats realitzades a Colòmbia

Aquest any s'ha donat continuïtat a les activitats realitzades a Colòmbia.

- Formació de formadors. “Escuela Itinerante para la Transformación Social”, impulsada pel programa Art-Redes del PNUD a Nariño, Colòmbia. Gener del 2010. Cécile Barbeito i Míriam Acebillo.

El taller s'ha complementat amb la revisió dels materials educatius elaborats pels formadors de la Escuela Itinerante.

- Tallers sobre sensibilitat al conflicte i sobre avaluació de projectes educatius en el marc de les jornades Formación a la Red Social de Apoyo del Centro de Desarrollo Juvenil de Altos de Cazúca, organitzats per la Fundación Escuelas de Paz. 2 i 3 de febrer. Cécile Barbeito. Els tallers s'han complementat amb el seguiment de l'avaluació del projecte del Centro de Desarrollo Juvenil.

- Formació en “Desconstruir la imatge de l'enemic” i “Prevenció mitjançant metodologies socioafectives” amb l'equip del Programa de Atención al Desmovilizado de la Secretaría de Gobierno de Bogotá (SeGob). Gener, març i abril respectivament. Cécile Barbeito, Marta Mercadé i Mar Maiques.

4. Congressos, conferències i jornades

- Presentació del material “Cultura de pau i educació per a la ciutadania”. Federació Catalana d'ONG. Gener 2010. Carles Vidal.

- Participació a la V Jornada de Prevenció i Mediació Comunitària. Novembre 2010. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, Barcelona. Míriam Acebillo, Marina Caireta.
- Dinamització de tres activitats al Foro Mundial de la Educación, Santiago de Compostela. Desembre 2010.
- Taula rodona “La educación para la paz en el marco escolar”. Míriam Acebillo, Marina Caireta.
- Taller “Juegos cooperativos”. Mireia Riera, en col·laboració amb Bakeola.
- Presentació de *l'Informe final del decenni de cultura de pau*.
- Organització de la xerrada: “Reptes de l'educació a l'exili”. Jetsun Pema (Tibet). Conferència organitzada conjuntament amb la Casa del Tibet. UAB, desembre 2010.

5. Altres activitats

El Programa d'educació per la pau també prioritza la tasca de dinamitzar el Grup d'Educació per la Pau, que durant l'any 2010 ha realitzat 10 reunions mensuals, ha dut a terme les xerrades i els tallers ja esmentats, ha coorganitzat junt amb el programa d'Arts i Pau de l'ECP les **III Jornades Creativitat i Conflicte**, i ha participat en xarxes associatives, com la Federació Catalana d'ONG per la Pau (és membre de la Junta directiva) o la campanya Desmilitaritzem l'educació.

En aquest marc es realitzen també tasques d'incidència, com ara la participació en la revisió i elaboració del nou Pla Director de la Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya (2011-2014), la campanya Pobresa Zero o dels Objectius del Mil·lenni.

El 2010 també ha significat un procés per a la millora de la web associada al Programa, els resultats del qual es veuran reflectits durant el 2011.

Amb el suport i impuls de l'ICIP, durant el 2010 s'han realitzat tasques de recerca i coordinació per posar

en marxa un futur Observatori de Llibres de Text.

L'any 2010 també s'ha participat en la posada en marxa del projecte Desplegament de Competències Bàsiques en el Currículum, una Perspectiva de l'Educació per al Desenvolupament, liderat per Edualter, que s'està portant a terme durant el període 2010-2013.

El Programa d'educació per la pau està finançat per l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP). Alguns projectes han rebut el suport de la Diputació de Barcelona, el Departament d'Educació, l'Ajuntament de Barcelona, o l'ACCD a través de PNUD-Nariño."

Capacitació de facilitadors/es del projecte "Nariño Adelante con las y los Jóvenes Adelante-Escuela Itinerante de Liderazgo Juvenil". Gobernación de Nariño, PNUD Nariño. Gener 2010 - Autor: Borja Paladini Adell - www.borjapax.org

PROGRAMA D'ARTS I PAU

El Programa d'Arts i Pau se centra en la investigació i la visibilització d'aquelles iniciatives artístiques en què s'utilitza el llenguatge artístic per a la construcció de la pau. El Programa té l'objectiu de promoure i facilitar el coneixement de les diverses iniciatives que evidencien la relació que existeix entre l'art i la pau a diferents llocs del món.

Activitats més destacades

Les activitats més destacades de l'any han estat la realització de l'exposició itinerant pel campus anomenada "Els conflictes armats dibuixats, la pau dibuixada" i el llançament dels programes de ràdio *Acció Musical Global*.

1. Recerca

Una de les activitats principals del Programa se centra en el paper de la música en la construcció d'una cultura de pau. Aquesta activitat, que va començar l'any 2003, es continua ampliant des d'aleshores. Aquest any s'ha treballat en la versió final, pendent de publicació, de *La música i la pau*, així com en la traducció al castellà.

S'ha continuat treballant en l'elaboració d'una base de dades interna sobre art i pau i en l'ampliació de l'apartat de la web en què s'inclouen articles de reflexió sobre les relacions entre les arts i la pau des de la pròpia veu dels artistes o d'especialistes en el tema.

S'ha iniciat una investigació sobre el tema de l'art i la pau.

2. Publicacions

Sanfeliu Bardia, Alba:

— *La música i el medi ambient* (en català i castellà). Bellaterra. Setembre del 2010. Amb la col·laboració de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP).

— *III Jornades de Creativitat i Conflicte. L'art i la construcció de la pau*. Bellaterra. Novembre del 2010. Amb la col·laboració de la Fundació Autònoma Solidària (FAS) i l'ICIP.

— *Cinquanta anys de cançons i grans concerts per a la solidaritat* (català, castellà i anglès). Disponible a la web de l'ECP.

3. Docència i ponències

Sanfeliu Bardia, Alba:

— Activitat de lliure elecció sobre "La música i la pau", Facultat de Ciències de l'Educació (UAB). 16 de febrer - 13 d'abril del 2010.

Foto: Exposició a la UAB (Alba Sanfeliu)

— III Jornades de Creativitat i Conflicte, en col·laboració amb el Grup de Creativitat del Programa d'Educació per la Pau i el suport de la FAS i l'ICIP, 9 i 10 de novembre del 2010 (UAB).

— Sessió en l'assignatura de lliure elecció Cultura de pau i Gestió de Conflictes. Abril del 2010.

— Participació a les I Jornades Andaluzas de Música y Educación en Valores, del 13 al 16 de maig del 2010, amb dos tallers sobre música i pau.

— Intervenció a una taula rodona sobre el tema de les arpilleres al Palau Robert amb motiu de l'exposició "Arpilleres, dones cosint històries". Febrer del 2010.

4. Altres activitats

Realització de l'exposició itinerant pel campus de la UAB durant el curs acadèmic 2010 anomenada "Els conflictes armats dibuixats, la pau dibuixada". El finançament d'aquesta exposició ha estat a càrrec de la Fundació Autònoma Solidària.

Visita guiada per l'exposició l'"Adéu a la innocència, dibuixos d'infants sota la guerra", organitzada per la Casa del Món i l'Ajuntament de Barcelona, al Centre de Serveis Personals del Raval Nord, Barcelona, desembre del 2010.

S'ha creat un espai a la web del projecte Acció Musical Global, una proposta musical realitzada per Sergi Vázquez, Xavier Rubio i Alba Sanfeliu durant l'any 2009, que inclou l'enregistrament de nou programes de ràdio en format mp3 sobre la música i la seva relació amb temes polítics, socials, econòmics i culturals dels darrers cinquanta anys. Difusió i presentació-concert de la iniciativa el 24 d'octubre del 2010, al Centre de la Solidaritat i la Cooperació Flors Sirera, Manresa, amb motiu del 30è aniversari del Consell de Solidaritat.

Direcció del grup virtual Music4ct Spanish (Music For Conflict Transformation, Spanish), dins de la iniciativa liderada per Olivier Urbain Music 4ct (Toda Institute, Japó).

Membre de la Comissió Tècnica Assessora de la Fundació Pau Casals.

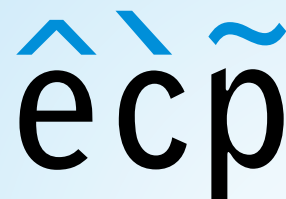
INGRESSOS I DESPESES 2010 (en euros)

INGRESSOS	
Diputació de Barcelona	11.075,00
Fundació Autònoma Solidària	10.220,00
Fundación ICO	27.351,60
Royal Ministry of Foreign Affairs (Noruega)	105.683,10
Agencia Española de Cooperación Internacional al Desarrollo (AECID)	200.000,00
Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)	300.000,00
Of. de Promoció de la Pau i dels Drets Humans	150.000,00
Institut Català Internacional per la Pau	90.909,10
TOTAL	895.238,80

DESPESES	
Personal	595.650,41
Activitats	299.588,39
TOTAL	895.238,80

Amb el suport de:

escola de cultura de pau

Edifici MRA (Mòdul de Recerca A)
Campus de la UAB
08193 Bellaterra
Barcelona, Espanya

Tel.: +34 93 586 88 48
Fax.: +34 93 581 32 94
escolapau@uab.cat
<http://escolapau.uab.cat>